

hebben aan de wedstrijd deelgenomen

de juicht van tegenwoordig (vervolg)

omdat in vlaanderen het woordje "juichen" meer en meer in de plaats komt van het vandaalse "klaarkomen" richt het klein dictee zich dan ook (om het in plat antwaarps te zeggen) tot de "juicht van tegenwoordig"

juicht belgen juicht

dan dicteerden een man en een vrouw beurtelings de vierentwintig zinnen van het dictee

van dan af heerste er in de zaal een indrukwekkend-ingetogen stilte

meteen na de voorlezing kregen de deelnemers een papier met daarop in twee kolommen de bargroense en de nederlandse woorden ze moesten dan aanduiden welk nederlands woord bij het bargroense paste & het zo gauw mogelijk inleveren bij de jury

onderwijl speelden twee vierselmisjes uit neerijse heerlijke muziek ter begeleiding & kroop de éénjarige benieuwd naar hen toe verbaasd over de van zo dichtbij voortgebrachte klanken

uiteindelijk werden twee meisjes & een jongen van veertien onder gelukwensend applaus uitgeroepen tot "laureaut van de opvrolijking & vertedering van vlaanderen"

het meisje van elf kreeg als prijs voor de jongste deelnemster de tekening van de drie levens

er was geen pers opgedaagd & achteraf gezien maar goed ook: sommige zinnen uit het dictee kunnen niet zomaar op straat worden gegoid

we geven hier toch maar een paar openlijk-mededeelbare

zoek maar naar het bargroense woord voor

gebuisd allochtoon prostituée
dubbelen homo
autochtoon neuken racist
kaal achterste trauma
vals gebit chips
& cola menopauze
compatriot
zwak-begaafde menstruatie
wielertoerist doodgeboren
stoffelijk overschot
psychiatrie barbecue

(vervolg volgende week)

LUC VERSTEYLEN

514

Hel (vervolg)

Gelijkkluidende Germaanse 'hel'-woorden zijn: 'Hölle' (D.) en 'hell' (E.). Een andere groep, de Romaanse, is afgeleid van het Lat. 'hel'-woord 'infernus, -ni'; vandaar 'enfer' (Fr.), 'infierno' (Sp.) en 'inferno' (It.). Het It. 'inferno' wordt ook in het Ndl. het D. en het E. gebruikt om een toestand van helse verschrikkingen aan te duiden, zoals bij een geweldig bombardement, een catastrofale aardbeving, een soenami.

In de antieke Latijnse teksten heet de 'hel' de 'hades', van het Griekse 'aïdēs'. Geen enkele etymologie van het woord is overtuigend.

In het O.T. heet het dodenrijk de 'sjeōl'. Het is een eigen Hebreeuws woord. Ook daarvan is geen duidelijke etymologie voorhanden. In de 'sjeōl zullen, volgens het O.T., ooit alle mensen terecht komen. De 'sjeōl' is noch positief noch negatief, maar een soort 'primitief graf' dat zich onder de aarde bevindt. Aanvankelijk was het de verzamelplaats van de schimmen van alle doden, zonder onderscheid van

verdienste of straf. Geleidelijk heeft zich, onder invloed van de Grieks-Romeinse denkwereld en ook van de veranderende joodse opvattingen, het idee ontwikkeld dat in de hel de slechten gestraft en de goeden beloond werden.

Gehenna

Een ander woord voor 'hel' is 'gehenna'. Het komt van het Semitische 'Gē-ben-Hinnōm', (het dal van de zoon van Hinnōm), ten zuiden tussen Jeruzalem, richting Betlehem. Dat werd door de Griekse vertalers in het N.T. als 'geenna' weergegeven, wat in het Latijn 'gehenna' geworden is. Daar zullen de zondaren na dit leven hun straf ondergaan.

Dat de straf eeuwigdurend heet, kan bevorderd zijn geworden door de slottekst van Tritojesaja: 'Zoals de nieuwe hemel en de nieuwe aarde die ik maak zullen voortbestaan – spreekt de HEER –, zo zullen jullie naam en jullie nageslacht voortbestaan. (...)

Bij het verlaten van de stad zien ze de lijken van hen die tegen mij in opstand kwamen: de worm die aan hen knaagt zal niet sterven, en het vuur waarin ze branden zal niet doven; ze worden verafschuwd door alles wat leeft.' (Jes. 66,22.24) Vroeger heeft het dal gediend als begraafplaats. Later werd het een vuilnisbelt waar o.m. de doodsbeenderen en de afval van de stad verbrand werden.

Onder invloed van apocalyptische geschriften uit de vroegchristelijke tijd, zoals het boek *Henoch*, heeft men de 'sjeōl' van het O.T. geïdentificeerd met het 'Hinnomdal', en dus met het woord 'gehenna'.

Door de nieuwere geloofsbeleving zijn de voorstellingen van hel en dodenrijk met eeuwigdurend vuur sterk vervaagd of grotendeels verdwenen, vooral door het idee van een algemene ontmythologisering.

BART MESOTTEN

Johan Kelders

Eenzaamheid

Ik begin in mezelf te praten. Vooral 's nachts.
Te veel eenzaamheid, te veel nachten alleen.
De stadsgeluiden verderop maken het nog erger.
Je hoort de mensen wel – geschreeuw, gezoem, getoeter, maar ziet ze niet. Dat maakt nog eenzamer.
Erik een bank verderop heeft er ook last van.
Hij probeert de eenzaamheid weg te vagen met bandjes van André Hazes die hij luidkeels meezingt.
Maar ook dat helpt niet, en halverwege de nacht vlucht hij scheldend en tierend de bosjes in.
Hij weet geen raad meer met zichzelf. Zelfs André Hazes laat hem in de steek.
Nu ben ik helemaal alleen en de eenzaamheid slaat nog harder toe. Ze is overal.
In voorbijgangers die me niet zien staan, in fietsers die voorbischieten, in stemmen die het niet tegen mij hebben en in verre kreten die niet voor mij bestemd zijn.
Nergens is er ook maar enig houvast. Alles schiet en flitst voorbij.
Ik ben moederziel alleen.
De enige die me rest, is mijn moeder.
Ik trek haar foto uit mijn zak en leg haar op de bank.
Ze kijkt me aan. Haar ogen stralen rust en vrede uit.
Het lijkt alsof ze naast me zit.
„Kalm maar“, sust ze. „Het komt allemaal goed.“
Ik begin te janken. Als mijn moeder zo tegen me praat, wil ik dat ze er weer is.
Ze is alle mensen bij elkaar, en als ze er weer zou zijn, zou ik nooit meer eenzaam zijn.
Ik pak haar foto en kus haar.
Ze smaakt naar vroeger, en ook dat komt weer terug: warme chocola, geborgenheid, een kus voor het slapen gaan. Het park is nu lichtjaren weg.
Alleen mijn moeder en ik zijn er nog.
„Gaat het weer?“, raspt ze.
Er zit ruis in haar stem. Dat kan ook niet anders.
Ze komt van heel ver weg. Van de andere kant.
„Ja“, fluister ik. „Alles is weer goed.“
Als je dode moeder zo dichtbij is, verhef je je stem niet.
Dat hoort niet bij het hiernamaals.
Het begint te regenen.
Daar kan ze niet tegen, ze vervaagt ervan.
Ik leg een deken over haar heen en kruip er ook onder.

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Rond deze tijd van het jaar was het vroeger, een beetje afhankelijk van de regio, "meidendag", net zoals je in deze moderne tijd ook wel bijvoorbeeld "secretarissendag" hebt.

In de eerste week van de maand mei verhuisden namelijk de meiden en de knechten die bij een andere boer gingen werken. Dat verhuizen noemde men ook wel "overhalen". De dienstbode die van post veranderde, werd feestelijk ingehaald door de meiden en de knechten van de nieuwe buurt. Ze werden daarbij uitgeleide gedaan door de collega's van de oude buurt.

En dat brengt mij vandaag bij een aantal typische spreuken over meiden en knechten. Er zijn er mooie bij, maar vaak zijn ze ook erg ondeugend. Vooral de meidenspreuken hebben vaak "het bed" als onderwerp. Zoals deze:

"Dat scheelt één bed, zei de meid, en ze sliep bij de knecht."

Ik geef je zo'n voorbeeld van een typische spreuk over een knecht. Gaat zo:

"Ik ben van hoge komaf, zei de knecht: op de balk gemaakt en op de hooizolder geboren."

Maar, dat het niet altijd zo goed boterde tussen meiden en knechten, vind je ook wel terug in de spreuken. Ik heb er zo eentje hier bij de hand. 't Is een korte maar een veelzeggende, krachtige:

"Knecht en meid, vecht of vrijt."

KRISTIEN VAN ZUMMEREN